

Nieuw Nederlands

Lesbrief Spreken en gesprekken

Onderdeel: **argumenteren**

Voor: **leerlingen van 5 en 6 vwo**

Duur: **45 minuten**

Overtuig met de standaardgeschilpunten!

Stel: je hebt een meningsverschil. Hoe bouw je je argumenten dan zo op, dat je tegenstander er niets tegenin te brengen heeft? En hoe vind je snel het zwakke punt in het betoog van de ander? De debatwereld gebruikt hiervoor een handig hulpmiddel: de standaardgeschilpunten.

In deze lesbrief leer je hoe je het model van de standaardgeschilpunten kunt gebruiken.

Een stukje geschiedenis

Het model van standaardgeschilpunten is ontstaan in Amerika in de jaren zeventig. Wetenschappers bedachten een model waarmee ze alle voor- en tegenargumenten overzichtelijk konden weergeven. Zo kun je zo sterk mogelijke argumenten vinden of juist de zwakke plekken ontdekken in het betoog van je tegenstander.

Hoe het werkt

Je kunt de standaardgeschilpunten gebruiken wanneer je een meningsverschil hebt over het wel of niet nemen van een bepaalde maatregel. Bijvoorbeeld: "De hoogte van verkeersboetes moet afhankelijk worden van iemands inkomen."

Als je *voorstander* bent van een maatregel en je wilt je argumentatie zo sterk mogelijk maken, zorg er dan voor dat je alle vragen bij de vier geschilpunten zorgvuldig kunt beantwoorden.

Als *tegenstander* is het juist je rol om te proberen elke vraag bij deze vier punten in twijfel te trekken.

Geschilpunt nummer 1 is het belangrijkste punt en geschilpunt nummer 4 is het minst belangrijk. Oftewel, als duidelijk is dat het probleem niet bestaat, wordt het voorstel bijna direct afgewezen. Als er echter alleen een klein nadeel aan het voorstel zit, dan wordt het voorstel niet direct verworpen. Er zit dus een duidelijke hiërarchie in de vragen.

In onderstaand schema zie je per geschilpunt vragen die het geschilpunt verduidelijken.

Geschilpunten	Voorstanders	Tegenstander
1. Het probleem	<ul style="list-style-type: none"> - Wat is het probleem? - Waarom is het probleem ernstig? - Waarom is het probleem niet tijdelijk maar structureel? 	<ul style="list-style-type: none"> - Waarom is er geen probleem? - Waarom is het probleem niet ernstig? - Waarom is het probleem slechts tijdelijk?
2. Het oorzakelijk verband	- Wat is het oorzakelijke verband tussen probleem en oplossing (de maatregel die wordt voorgesteld)?	- Waarom klopt de genoemde oorzaak van het probleem niet en/of is er juist een andere oorzaak?
3. De oplossing	<ul style="list-style-type: none"> - Wat is de oplossing? [dit is de maatregel] - Waarom is de oplossing doeltreffend? - Waarom is de oplossing uitvoerbaar? 	<ul style="list-style-type: none"> - Waarom is de genoemde oplossing onduidelijk? - Waarom zal de oplossing niet effectief zijn? - Waarom is de oplossing niet uitvoerbaar?
4. De voor- en nadelen	<ul style="list-style-type: none"> - Welke voordelen zijn er bij deze maatregel? - Waarom wegen deze voordelen zwaarder dan de eventuele nadelen? 	<ul style="list-style-type: none"> - Welke nadelen zijn er bij deze maatregel? - Waarom wegen deze nadelen zwaarder dan de eventuele voordelen?

Inleiding opdracht

Je gaat zo een fragment bekijken van het televisieprogramma Z Today van RTL Z. Het is een discussie tussen journalist Jeroen Smit (voorzitter) en verslaggever Eelco Hiltermann (tegenstander) over de maatregel:

“Er moet een quotum worden ingevoerd voor vrouwen aan de top.”

In de discussie komen een aantal begrippen naar voren die we eerst zullen toelichten:

Quotum - Een hoeveelheid die in een regel wordt vastgesteld. In dit filmpje gaat het over een quotum waarbij de overheid het bedrijfsleven oplegt dat een minimumpercentage van de banen aan de top verplicht door vrouwen moet worden ingevuld.

Raad van Bestuur - Het team van hoogste beslissers van een organisatie.

Glazen plafond - Een term die staat voor de onzichtbare kunstmatige barrières (plafonds) die worden gecreëerd door gedragsvooroordelen en organisatorische vooroordelen die vrouwen tegenhouden in het verkrijgen van topfuncties binnen bedrijven en overheidsdiensten. De vraag of dit glazen plafond überhaupt bestaat, komt ook vaak terug in discussies.

Kapitaalvernietiging - Het waardeloos maken van een investering (in geld, tijd, moeite) door er geen gebruik meer van te maken.

Bekijk nu de discussie:

<https://www.youtube.com/watch?v=L9Kn9jYAy0U>

Opdracht

1. Bekijk de discussie en vul aan de hand van het filmpje het geschilpuntenschema in aan de voorstanderskant. Let dus vooral op de woorden van Jeroen Smit.

Een paar hints voor de leerlingen:

- hij beantwoordt twee vragen niet;
- hij formuleert twee problemen;
- hij formuleert bij ieder probleem een oorzaak.

Geschilpunten	Vorstanders
1. Het probleem	- Wat is het probleem? - Waarom is het probleem ernstig? - Waarom is het probleem niet tijdelijk maar structureel? 1. 2.
2. Het oorzakelijk verband	- Wat is het oorzakelijke verband tussen probleem en oplossing (de maatregel die wordt voorgesteld)? 1. 2.
3. De oplossing	- Wat is de oplossing? [dit is de maatregel] - Waarom is de oplossing doeltreffend? - Waarom is de oplossing uitvoerbaar?
4. De voor- en nadelen	- Welke voordelen zijn er bij deze maatregel? - Waarom wegen deze voordelen zwaarder dan de eventuele nadelen?

2. Welk geschilpunt valt tegenstander Eelco Hiltermann als eerste aan? Is dat handig, als je let op de volgorde waarin de punten in het schema staan?

3. Bediscussieer de maatregel met de klas. Wat vonden leerlingen sterke argumenten en welke vonden ze minder sterk?

Kijk voor meer oefeningen voor spreken en gesprekken op www.schooldebatteren.nl